

Με αίσθημα ευθύνης απέναντι στον μεγάλο ψυχολόγο και διανοητή της εποχής μας, παρουσιάζουμε στο ελληνικό κοινό το βιβλίο του Ζαν Πιαζέ Ψυχολογία και Παιδαγωγική. Η επιλογή αυτού του βιβλίου, μέσα από το τεράστιο συγγραφικό έργο του Πιαζέ, έγινε για τρεις κυρίως λόγους. Πρώτα, γιατί αποτελεί μια σύνοψη των απόψεων του συγγραφέα πάνω σε όλα τα βασικά προβλήματα που θέτει η ψυχολογία της διανοητικής ανάπτυξης του παιδιού, καθώς και των παιδαγωγικών θέσεων που συνεπάγονται οι απόψεις αυτές. Ύστερα, γιατί περιλαμβάνει μια κριτική θεώρηση της εξέλιξης των εκπαιδευτικών μεθόδων και της οργάνωσης της δημόσιας παιδείας, σε παγκόσμιο επίπεδο, στη διάρκεια του εικοστού αιώνα. Και, τέλος, γιατί τονίζει το πρόβλημα της εισαγωγής του πειραματισμού (σε όλες τις μορφές) στην εκπαίδευση.

Προσπαθήσαμε να μείνουμε πιστοί στο πνεύμα του συγγραφέα και ν' αποδώσουμε όλες τις τάσεις και τις αποχρώσεις που εμφανίζονται στη μελέτη προβλημάτων τόσο σύνθετων και πολυεδρικών. Σε ορισμένα σημεία «τολμήσαμε» να προσθέσουμε υποσημειώσεις που σκοπό έχουν να τονίσουν άλλοτε την ομοιότητα και άλλοτε την ιδιαιτερότητα των ελληνικών εκπαιδευτικών προβλημάτων.

Πιστεύουμε πως η έκδοση ανάλογων βασικών βιβλίων στη χώρα μας, τη στιγμή αυτή, είναι απόλυτα αναγκαία. Γιατί, ενώ έχει διαμορφωθεί ένα γενικό κλίμα έτοιμο να δεχτεί εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, η άγνοια που υπάρχει γύρω από τα σχετικά προβλήματα (και από τις διάφορες λύσεις που έχουν δοθεί) είναι δυνατό να μας οδηγήσει σε αδιέξοδα και σε σπατάλη χρόνου και οικονομικών μέσων. Αν, μάλιστα, αναλογιστούμε την τρομακτική καθυστέρηση της παιδείας μας, πρέπει να παραδεχτούμε πως δεν μας μένουν και πολλά περιθώρια για άλλα «λάθη».

Ελπίζουμε πως το βιβλίο αυτό θα βοηθήσει τους Έλληνες εκπαιδευτικούς ν' ανακαλύψουν τα μέσα εκείνα, με τη βοήθεια των οποίων θα μετατρέψουν την παθητική διδασκαλία, που στηρίζεται στην απομνημόνευση, σε ενεργητική μάθηση, όπου οι ιδιότητες της πρωτοβουλίας και της επινόησης θα έχουν μεγαλύτερη σημασία από τον όγκο των συσσωρευμένων «γνώσεων».

Πρόλογος από τον Τάσο Ανθουλιά